

Vedenie SND s veľkým zármutkom prijalo správu o úmrtí legendárnej herečky,
emeritnej členky Činohry SND

MÁRIA KRÁĽOVIČOVÁ

* 7. júna 1927, Čáry na Záhorí † 5. decembra 2022, Bratislava

Divadelné pôsobenie Márie Kráľovičovej sa začalo v roku 1945 v Slovenskom komornom divadle v Martine. Následne od roku 1947 do roku 1950 študovala na konzervatóriu v Bratislave. Členkou Činohry SND sa stala 1. januára 1948 a svoje účinkovanie na našej národnej scéne ukončila po rekordných 74 rokoch nepretržitého pôsobenia 1. januára tohto roku a stala sa prvou emeritnou členkou SND.

Výrazný divadelný cit mladej herečky sa naplno prejavil hneď po nástupe na našu prvú divadelnú scénu, keď v marci 1948 sa po boku Andreja Bagara v premiére Molièrovej *Školy žien* predstavila v úlohe Agnesy. Ako hviezda zažiarila v novembri 1948, keď ju Jozef Budský obsadil do zdramatizovanej Sládkovičovej *Maríny*. Moderný javiskový tvar tohto predstavenia obrazov, svetla a veršov však zakrátko zakázali a stiahli. Z Márie Kráľovičovej sa stala Sládkovičova *Marína*, ale aj *Nezvalova Manon*.

Talent pre viazané slovo a jeho melodiku uplatnila vo veršovaných hrách a v scénických pásmach poézie, ktoré boli po desaťročia stavebným kameňom dramaturgie SND (*Salome v Herodes a Herodias*, *Dievča v Piesni našej jari*, *Shakespearova Júlia a Ofélia*, *Amália v Schillerových Zbojníkoch*, *Elmíra v Tartuffovi*, grófka *Chlestovová* v *Gribojedových Útrapách z rozumu*). Počet postáv, ktoré stvárnila len na javisku SND, vysoko prekračuje číslo sto. Na jeho doskách bola aj svätou Janou v hre G. B. Shawa, Brechtova *Virginia*, *Arbuzovova Vala*, *Čechovova Sára* aj *Ranevská*, *lady Torrancová Tennessee Williamsa*, *Maggie-Marylin Arthura Millera*, *Iwaszkiewiczova George Sandová* či *Cocteauova Ona* a *Edith Piaf* z *Ľudského hlasu* a *Krásneho Ľahostajného*. Dokázala byť aj *Katou z Nového života*, *Dorou zo Statkov-zmätkov* či *Pani Jakubovičovou z Veľkého šťastia* a mnohých iných slovenských hier. K osemdesiatke venovalo SND umelkyni hru *S mamou* *Táne Kusej* a k osemdesiatpäťke hlavnú úlohu *Cissy Robsonovej* v hre oscarového dramatika *Richarda Harwooda Kvarteto*. V roku 2015 debutovala na scéne *Opery SND* postavou *Excelencie Hardegovej* v *Lehárovej Zemi úsmevov*.

Mária Kráľovičová odohrala vyše štyristo divadelných, filmových a televíznych postáv a na stovky sa dajú rátať jej rozhlasové kreácie. Bola herečkou širokej žánrovej rôznorodosti s najväčším počtom zásadných postáv domáceho a svetového repertoáru. Obsiahla úlohy lyrického, dramatického, tragického, tragikomického i komického charakteru.

Bola prvou slovenskou televíznou herečkou, v roku 1957 spolu s *Elom Romančíkom* účinkovali v priamom prenose hry *Dovidení, a Luciene* v réžii *Jána Roháča*.

Ako prvá recitátorka prezentovala slovenskú poéziu na troch kontinentoch, v roku 1958 na *Expo* v *Bruseli* v réžii *Alfreda Radoka*, ďalej v *Montreale*, *Havane*, *Hanoji*, *Jeruzaleme*.

Mária Kráľovičová má titul národná umelkyňa, je dvojnásobnou laureátkou štátnej ceny, nositeľkou *Radu Ľudovíta Štúra I. triedy*, držiteľkou televízneho ocenenia *Zlatý krokodíl*, bola uvedená do *Siene slávy osobností televíznej obrazovky OTO*, získala *Krištáľové krídlo* i *Zlatú slučku*, cenu za najlepší dabing, má svoju tabuľku na chodníku slávy v Bratislave.

Češť jej pamiatke!

Posledná rozlúčka s *Marínou Kráľovičovou* sa uskutoční v pondelok 12. 12. 2022 o 11. hodine v novej budove SND na *Pribinovej ulici* v Bratislave.